Míkal, princezna a královna

Původ materiálu
David Šorm
Pořadí v lekci
21

Téma

Láska vytváří prostor bezpečí nejen pro milující, ale i jejich okolí (království)

Cíle

Cílem je ukázat příběh lásky, která zachraňuje, i když se Míkal vydává v nebezpečí.

Starším školákům přibude i smutný konec příběhu o Míkal: pýcha před Bohem není dobrým postojem pro výchovu možného následníka trůnu.

Pánu Bohu jde především o to, aby v čele jeho lidu byl dobrý pastýř Izraele.

Pro učitele

Biblický text: 1 Sam 18–19 kap. (příběh lásky); 2 Sam 6 kap. (pýcha)

Výkladové poznámky

1 Sam 18–19 kap.

Davidova odvaha a ochrana od Hospodina jej dovede do Saulova královského dvora, kde David zazáří jako hvězda. Je úspěšným (porážka Goliáše), lidé jej obdivují, je pro ně autorita – vůdce. 1 Sam 18,16 naznačuje, že v pozadí jeho oblíbenosti je jeho pokora před Hospodinem („vycházel a vcházel“ říká, že předstupuje před Boží tvář). Současně to vzbuzuje u Saula žárlivost a obává se o svůj trůn, aby jej snad David nevystřídal. Zapomněl, že on i David jsou Hospodinovými služebníky a následnictví určuje svou vůlí.

Saul se rozhodne Davida zničit, ale musí na to lstivě kvůli Davidově popularitě u lidí. Současně nechce mít „krev na rukou“ (ať jej zabijí Pelištejci) – smutné, jak to samé učiní později David s Urijášem. Saul pak jedná podle starého dobrého pravidla dynastické politiky: „Koho nemůžeš porazit, toho ožeň se svojí dcerou.“ Saul si neklade otázku, co na to Bůh. A navíc pomíjí budoucí neštěstí dcer, ze kterých by chtěl kvůli zachování moci udělat vdovy.

Dcera Míkal (nejasný překlad jména, snad „kdo je jako Bůh“) se stane léčkou. Saul využije její zamilovanosti do Davida, chce mu ji dát za ženu, jen aby mohl uskutečnit svůj plán 1 Sam 18,21. Mimochodem je to snad jediná zmínka ve SZ (když pomineme Píseň písní), že nějaká žena byla zamilovaná do nějakého muže.

Králova nenávist vůči Davidovi naroste, když pozná, že „Bůh je s Davidem“ (18,28)

Je zajímavé, jak Saulova zaslepenost mocí nevidí, že prakticky tři jeho děti (Jónatan, Merav, Míkal) si Davida oblíbí a zamilují – nejsou právě toto Boží nabídky pro smír a příležitost v pokoji odejít z trůnu? I když z nenávisti, přesto Davida přivádí k trůnu blíž a blíž.

Ve chvíli, kdy Míkal z lásky zachraňuje svého milovaného, možná netuší, že (spolu s bratrem Jónatanem) zachraňují nejen království svého otce, ale především Boží lid. Činí tak proti vůli otce, který je mohl klidně zabít (jak to např. učinil král Herodes).

Ne zcela nepodstatná a pro pozdější výklad zajímavá je zmínka, že Míkal použije sošku domácího bůžka Terafim (19,13), kterého zastele do postele, aby jej vydávala za Davida (Kde se bůžek bere? Není proti Boží vůli jej mít?) Tento bůžek se používal k vyprošení plodnosti (!).

David uniká do bezpečí k Samuelovi do Rámy, kde jej chráněn vynalézavostí Samuele. Další, kdo jej schovávají vlastně posilují svou vazbu na Davida (i když klesá na dno, vlastně vstoupá vzhůru). Později se uchyluje k úhlavním nepřátelům – Pelištejcům – i když tam musí tajit svou identitu. Opakuje se zde v Písmu časté, že území nepřítele může být také dočasnou záchranou (v Bibli tuto roli v NZ i SZ hraje především Egypt).

2 Sam 6

Po dobytí Jeruzaléma se David rozhodne přenést truhlu smlouvy do města. Chce, aby byla v bezpečí a také chce posílit centralismus království se srdcem v Jeruzalémě.

Zajímavé je si uvědomit způsob přemístění. Když schrána jede na povoze, stane se nehoda (2 Sam 6,3). Dále ji již nesli v rukou. Nesení truhly nepůsobí tolik triumfálně, má však osobní rozměr, který David podpoří tím, že před truhlou tančí a křepčí. Způsob vrací lid do časů putování pouští a posiluje charakter lidu putujícího, který je na zemi příchozím a hostem.

Lněný efód, krátké roucho, patřilo k rouchu kněžskému (Ex 28,4n), David zde vystupuje i jako kněz – prostředník mezi lidmi a Bohem. Tato královská role v dějinách Izraele mnohdy vystupovala do popředí a ne vždy to (politicky) znamenalo požehnání (uzurpování moci). V tomto příběhu je to jednoznačně pozitivní a zároveň ukazuje nepřímou linku ke Kristu.

Důvody pohrdnutí Míkal Davidem může být více. Některé komentáře vidí především kontrast mezi Davidovou pokorou („nic si z toho nedělal, i když lidem k smíchu“) a pýchou královny,

která si myslí, že autorita pramení z vnější vážnosti. Některé zmiňují, že Míkal, ač Davida milovala, přeci měla stále před očima příklad svého otce, který ale kvůli své moci a slávě nedbal na Hospodina (ale mnohem více dá na to, co si myslí ostatní – např. otrokyně). Někdo dokonce situaci vidí jako politováníhodné nedorozumění, jelikož Míkal mohlo křepčení připomínat pohanské zvyky (otrokyně jimi patrně byly).

Davidova odpověď na výčitku Míkal (2 Sam 6,21) je klidná a věcná – pokud i otroci uvidí, že se kořím před Pánem Bohem, pokud budu malý i sám před sebou, budu vážen právě u „těch otrokyň“, protože uvidí mou pokoru a pravdivost před Hospodinem. Lidé v nejnižším postavení mají v úctě ty, kteří takové nízké postavení umějí (před Bohem) přijmout také.

Na každý pád neplodnost Míkal nesmíme vnímat na rovině osobní Boží msty ve smyslu, že by si Bůh s královnou vyřizoval své osobní účty. Jde o postoj pokory a vděčnosti před Bohem, připomínka putování za svobodou, a tento postoj je základní pro výchovu možného následníka trůnu. Saulův královský rod tedy zaniká. Opět – jde o současného i budoucího „pastýře Izraele“. Aktéři příběhu jsou služebníky, kteří tuto roli plní či jdou proti ní. V tomto kontextu se odvíjí i příběh Davidova hříchu (Batšeba), pokání (smrt dítěte) a odpuštění (Šalomoun).

Úskalí

Úskalí tohoto vyprávění spočívá v tom, že budeme oba příběhy o Míkal vyprávět jen v rovině běžné lidské zkušenosti (zamilovanost – pýcha) a učiníme z ní hlavní téma. Z příběhu by se stala palácová (v posledu nešťastná) lovestory. Pánu Bohu jde především o dobrého „pastýře Izraele“ a budoucnost Božího lidu. Rozhodně je ale zajímavé skrze lásku jako emoci dospět právě k poznání, jak vzájemná láska není důležitá jen pro zamilované, ale pro jejich okolí. Láska tudíž v sobě zahrnuje blaho celku (smysl rodiny). V souvislosti s královskou rodinou jde rovnou o záchranu celého lidu (ale také o jeho budoucnost v okamžiku, kdy Míkal pohrdne Davidovou pokorou a radostí před Hospodinem).

Úskalím vyprávění s dětmi (viz níže) může být zkušenost, že rodiče mohou být rozhádaní či rozvedení (v rodičovském věku a v krizi středního věku to lze do jisté míry očekávat). I tak lze od dětí rodičům předat vděčnost, za to, že děti jsou. Je možné s tématem pracovat i v modlitbě, kde se může prosit za vzájemné odpuštění a usmíření (a novou šanci pro oba začít znovu či jinak)

Odkazy

Divecký, Jan. *Izrael soudců a králů.* Praha: P3K, 2021. ISBN 978-80-7667-024-2.

Starý zákon: Překlad s výkladem. 5 – Knihy Samuelovy a První Paralipomenon. Praha: Kalich, 1977.

Linden, Nico ter. *Povídá se... O soudcích a králích.* Praha: EMAN, 2018. ISBN 978-80-88060-14-7.

Cesta Božího lidu: Výklad osmdesáti oddílů ze Starého zákona pro dětské bohoslužby a rodinné pobožnosti. Praha: Kalich, 1991. ISBN 80-7017-324-6.

Oberthür, Rainer. *Obrazy života – život v obrazech.* České Budějovice: Petrinum, c2014. ISBN 978-80-87900-01-7.

Shymon, Magda. *Karty s příběhem.* Storytelling Cards. b-creative.

Pro děti

Osnova vyprávění

(Všechny kroky se dají spojit či provázat podle složení skupiny, rozlišení je pracovní, aby každá skupina měla něco, čeho se může chytit.)

Předškoláci a mladší školní věk

Připravit z Biblických postaviček scénu dvou zamilovaných, dětí, rodiny a přátel kolem. Nebo z karet „Obrazy života – život v obrazech“ vybrat ty, které ukazují na partnerství, lásku, rodinu, domov a bezpečí. Pokud pomůcky chybí, lze použít výstřižky z časopisů či internetu.

Další možností je nakreslit na velký papír siluetu domu a přemýšlet s dětmi, co tvoří domov a co v něm nesmí chybět. Všímáme si nápadů, které vedou k příběhu o Míkal, ať jsou v příběhu přítomné, nebo chybí. Děti také mohou vyjádřit zkušenost, že i doma se může dít něco, co není dobré. Zejména tam je vhodné posílit ve vyprávění biblického příběhu prvek lásky a přátelství těch, kteří jsou si věrní.

Rozhovor s dětmi

Děti, co myslíte, že lidé tady prožívají? Co se mezi nimi děje a co je jejich příběhem? Jak takový příběh může pokračovat dále? A myslíte, že ti lidé si budou vždy rozumět a budou stále šťastní?

Pán Bůh nás stvořil z lásky a přeje si, abychom se měli rádi. A z té lásky roste mnoho krásných věcí, podobně jako Pán Bůh stvořil celý svět a všechen život z lásky.

Víte někdo, jak se do sebe zamilovali vaši rodiče? Víte, jak se seznámili? Pokud to nevíte, zeptejte se jich dnes nebo jindy na jejich příběh. A ptejte se na všechny podrobnosti, určitě to bude zajímavé.

Může být písnička ze zpěvníku *Halelujah – Amen* „Písnička díků“ (8).

Dnes si budeme vyprávět jeden příběh o vzájemné lásce, která pomohla zachránit hodně lidí.

Osnova

1. Míkal, princezna, slyší o Davidovi, pastýři, odvážnému bojovníku v souvislosti s otcem, Saulem, který býval také takový…
2. Míkal sleduje otcovu trudnomyslnost, ale i Davida, který jej uklidňuje hrou na citeru (zde může být píseň viz výše), ale musí uhnout před Saulovým kopím.
3. Míkal je oznámeno, že bude Davidovou manželkou, raduje se, ale zároveň je napjatá (pro Saula příležitost, jak mít Davida pod kontrolou a poslat do bitvy, aby zemřel).
4. Děti (Jónatan a Míkal) zachraňují Davida. Míkal jej spustí po provaze oknem, a místo něj do postele „nastraží“ bůžka. Vymlouvá se před svým otcem, aby Davida chránila (a sebe také)
5. David utíká k Samuelovi do Rámy, kde se zachraňuje skrze prorocké vytržení.
6. Shrnutí: Láska Jónatana a Míkal zachraňuje Davida, ale také bezpečnost království před nepřáteli. Zatímco Saul je zaslepen svou nenávistí a strachem, celé království se postupně spojuje a stojí za Davidem.

Pomůcky: K vyprávění lze použít *Biblické postavičky* či flanelograf *Obrázky k biblickým příběhům*.

Vyprávění pro mladší školní věk

Hodně lidí si myslí, že být princeznou je jen krásné. Žiješ v paláci, máš služebníky, jíš nejlepší jídla, nosíš šaty se zlatem a stříbrem. Ale víte co? Můj život, život princezny Míkal, byl napínavý, někdy i smutný a nebezpečný. Chcete slyšet můj příběh?

Můj tatínek byl král Saul. Bůh ho vybral, aby vedl náš lid. Byl statečný, vysoký a silný. Ale měl také těžký úkol – pořád jsme museli bojovat s nepřáteli, s Pelištejci.

Jednou se stala zvláštní věc. Jeden z jejich největších bojovníků, obrovitý Goliáš, vyzval naše vojáky: „Kdo se mnou bude bojovat?“ Ale všichni se báli. A tehdy přišel… obyčejný pastýř! Jmenoval se David. Měl jen prak a kámen. A víte co? Trefil Goliáše přímo do čela, a ten spadl mrtvý k zemi. David vyhrál!

Lidé jásali, zpívali a tančili. Všichni Davida obdivovali. Ale můj tatínek začal být žárlivý a smutný. Bál se, že lidé budou raději poslouchat Davida než jeho.

Já jsem Davida poprvé viděla, když přišel k nám do paláce. Měl ryšavé vlasy, hezkou tvář a v očích pokoru. Když hrál tatínkovi na citeru a zpíval, bylo to, jako by se v paláci rozednilo. Tatínek se uklidnil, ale uvnitř ho to trápilo ještě víc.

Můj bratr Jónatan se s Davidem spřátelil. Byli si věrní jako bratři. A já? Já jsem se do Davida zamilovala. Ale můj tatínek začal Davida nenávidět. Jednou po něm dokonce hodil kopí! Jen o vlásek ho minul.

A pak – představte si – tatínek rozhodl, že si Davida vezmu za manžela. Moje srdce poskočilo radostí, ale taky jsem se bála. Nebylo to totiž proto, že by mi chtěl udělat radost. Byla to léčka! Chtěl, aby David šel místo krále bojovat do první řady a aby padl v boji. Ale Bůh Davida chránil. David vyhrál, přinesl důkaz a tatínek musel slib dodržet. Byla svatba – a já jsem byla šťastná.

Jenže tatínek měl pořád v srdci temnotu. Poslal vojáky, aby Davida zabili. A tehdy jsem udělala něco, co bych nikdy předtím neudělala. Postavila jsem se proti tatínkovi a Davida zachránila. V noci jsem Davida spustila z okna po provaze. Utekl pryč a zachránil se.

Vojáci pak vtrhli do našeho domu. Do postele jsem dala sošku a přikryla ji, aby to vypadalo jako můj David. Vojáci a tatínek vběhli dovnitř, rozhrnuli peřiny a… ach, ten křik! Tatínek na mne zařval: „Zradila jsi svého otce!“ Ale já jsem věděla, že dělám správnou věc. Zachránila jsem Davida. Zachránila jsem i náš lid. Protože David byl Hospodinův vyvolený.

A víte, co jsem si tehdy uvědomila? Že láska nejsou jen příjemné pocity. Láska je odvaha. Někdy znamená postavit se i vlastnímu strachu. A Bůh vede naši lásku, aby chránil svůj lid.

Otázky k rozhovoru:

- Myslíte, že bylo pro Míkal lehké jít proti svému otci?
- Jak byste se cítili, kdybyste museli chránit někoho, koho máte rádi?
- Kdo je pro vás dnes takovým „ochráncem“, jako byla Míkal pro Davida?

Starší školní věk

U starších dětí můžeme pracovat i s jinými kartami, např.: Magda Shymon: *Karty s příběhem. Storytelling Cards. B-creative.* Karty lze rozložit před děti, každý si má vybrat 2, které jsou mu blízké, a pak z nich dohromady sestavit libovolný příběh lásky a okamžik oddálení či krize.

Proč myslíte, že se manželé někdy hádají? Proč si v něčem nerozumí? Třeba každý pochází z jiné rodiny a jiného prostředí. Každý je zvyklý na něco jiného… Míkal byla zvyklá na palác

a na to, že jí lidé vzdávají pocty, a ona musí vypadat stále důstojně, aby si jí lidé vážili. David je zase obyčejným pastýřem, který spoléhá na Boží pomoc a žije před ním v pokoře. Je zvyklý na to, že jej lidé nemají rádi pro jeho postavení, ale pro jeho činy.

1. David dobude a získá Jeruzalém. Rozhodne se převézt Boží schránu s Desaterem do Jeruzaléma, vypraví slavnostní povoz s průvodem.
2. Zbytek cesty do Jeruzaléma nesou truhlu v rukou, připomíná to putování pouští. David „poskakuje před Hospodinem ze vší síly“ oblečen trochu jako kněz.
3. Míkal se v Jeruzalémě dívá z královského paláce a přijde jí to trapné. Pohrdne Davidem.
4. Truhla je uložena na místo určení (prozatímní stan), David obětuje a požehná všemu lidu. Všechny podělí chlebem, datlovým a rozinkovým koláčem. Požehná i svému domu.
5. Míkal vyjde vstříc a Davidovi vyčiní „pro oči otrokyň se odhaloval jako nějaký blázen“.
6. David klidně odpovídá: „Před Hospodinem, který mě vyvolil místo tvého otce a místo celého jeho domu a ustanovil mě vévodou, před Hospodinem jsem tak dováděl. I když budu ještě více zlehčován a budu maličký i ve svých očích, budu vážen právě u těch otrokyň, o kterých jsi mluvila.“
7. Míkal nebude vychovávat budoucího prince – krále. Budoucnost bude patřit jinému.

Vyprávění pro starší školní věk

Hodně lidí si myslí, že být dcerou krále, být princeznou, je tak krásné. Žiješ si v paláci, máš služebnictvo, nosíš si krásné oblečení a šperky, jíš nejvybranější jídla. Také byste chtěli být princeznou? Tak abyste věděli, můj příběh, příběh princezny Míkal, je ale také napínavý a trochu zamotaný.

Můj tatínek, král Saul, byl kdysi Hospodinem vybrán a pomazán, aby byl králem. Byl silný, vysoký, odvážný. Důvěřoval Hospodinu a také chránil celý náš lid. Bojoval s Pelištejci, našimi odvěkými nepřáteli. Já jsem byla vychovávána k tomu, abych možná, pokud si to bude Bůh přát, byla později královnou, matkou dalšího krále. Náš dům, naše rodina sloužila Pánu Bohu. Měli jsme vést Boží lid a chránit jej.

Pelištejci byli nebezpeční protivníci. V bojích měli často navrch. Měli dokonalé zbraně i taktiku a byli mezi nimi velcí a silní bojovníci. Jednou se ke mně donesla velká zpráva, že prý byli poraženi jedním pastýřem ovcí. Totiž jeden z velkých bojovníků mezi Pelištejci, Goliáš, si byl tak jistý svým vítězstvím, že vyzval na souboj někoho z našich bojovníků. Prý kdo vyhraje, vyhraje všechno. Všichni se báli. Náhodou šel ale kolem nějaký pastýř, jmenoval se David. Ten se mu postavil jen s prakem v ruce. Goliáš se smál, až se za břicho popadal. Když už proti němu vyšel, že ho rozšlápne jako malinu, David vytáhl z torny kámen, zatočil prakem a trefil Goliáše přímo mezi oči. Skácel se na místě jako špalek. Všichni lidé Davidovi provolávali slávu

a všude, kde se objevil, ho zahrnovali pozorností a péčí.

Tatínek si oddychl, ale od té doby se mu vedlo stále hůř. Těžce nesl Davidovu popularitu. Začali se u něj střídat návaly smutku a jindy vzteku. Začal být nejistý, stále přemýšlel, co kdo a jak myslel, když něco říkal a jestli se mu někdo za zády či mezi řečí nesměje.

Moc jsem chtěla Davida také vidět, když jednou se přede mnou objevil. Krásná tvář, ryšavé vlasy, pěkně urostlý, ale hbitý. V očích měl pokoru a také oddanost Bohu i tatínkovi. On si jej totiž tatínek nechal povolat do paláce, aby mu ve chvílích smutku hrál na citeru. Jak krásně zpíval. Zpěv otce uklidňoval, ale spolu s tím ještě víc rostla žárlivost. Jak to, že David má všechno, získává si srdce druhých, zatímco ostatní si krále jen váží, ale nepřilnou k němu?

Pokaždé když David do paláce přišel, všichni byli na nohou. I můj bratr Jónatan se s Davidem skamarádil. Cítili k sobě silné přátelství. Bratr jej miloval jako sebe. A tak spolu uzavřeli smlouvu, že se budou jeden bít za druhého. Jak se říká, budou si krýt záda, děj se co děj. Každý byl za Davida rád, kromě otce. Ustanovil ho sice vůdcem v bojích s Pelištejci, protože věděl, že bojovníci mu budou oddaní a budou se statečně bít.

Když byl jednou David zase u nás v paláci, aby hrál smutnému otci, otec to již nevydržel a mrštil po něm kopí. David samozřejmě uhnul a utekl. Otec na něj ještě řval. A ozvěna toho křiku se nesla palácem ještě dlouho. Na všechny padl strach a stín. Co bude dál? Co bude s Davidem, s naším domem i královstvím? Všichni začali cítit nebezpečí. Měla jsem o Davida takový strach. Jen aby se mu něco nestalo. Vyplakala bych si oči.

Pak mne tatínek ale překvapil. Zavolal si po čase Davida. A jako by nic mu sdělil, že bude-li statečně opět vést lid do boje, dá mu mou starší sestru Mérab. To ne! Píchlo mne u srdce. Ale kdo jsem já, abych rozhodovala o budoucnosti našeho domu a celého lidu? Sevřelo se mi hrdlo a v očích jsem měla slzy. David ale Saula překvapil: „Kdo jsem já, králi, abych mohl být tvým zetěm?“ Měla to být ale další léčka. David měl totiž bojovat místo krále v první linii a ostatní bojovníci měli na rozkaz od něj odstoupit a nechat jej padnout v boji. Proto David, jak odešel, otec ihned Mérab dal za ženu někomu jinému. Jenže David zase zvítězil a lidé jásali. Opět vyvázl živý a zdravý, ale co víc, zase uchránil náš lid. Otec prve viděl mé slzy, když se jednalo o svatbě s Mérab. Že jsem Davida milovala, se již nedalo ututlat.

Jednou si mne zavolal a oznámil mi, že se budu také vdávat. V první chvíli se mi skoro zastavilo srdce zděšením. Snad si nebudu brát nějakého prince z cizí země, nebo jiného důstojníka stejně jako Mérab? Ach ne! Jenže záhy mi oznámil, že si vezmu Davida za muže. Právě jeho! Úplně se mi podlomila kolena úžasem a radostí. Já že budu ženou toho krásného, hodného a oddaného Davida? Chtěla jsem běžet k tatínkovi a obejmout ho, ale zastavil mne. V očích měl tvrdost. To jsem ještě netušila, že svatba měla být další léčkou.

David opět poslal králi vzkaz: „Myslíte si, že je lehké být královým zetěm? Jsem člověk opravdu chudý a obyčejný.“ Otec však poslal odpověď, kterou měl dopředu nachystanou: „Věno od tebe, Davide, nežádám. Stačí sto padlých pelištejských bojovníků.“ Mělo se odehrát opět to samé. David v první linii, vojáci ustoupí a Pelištejci mu oplatí za Goliáše. Jenže opět se stal zázrak. Nad Davidem snad držel ochrannou ruku sám Bůh. David pobil na dvě stě vojáků a králi přinesl důkaz. A tak mu nezbylo než dodržet slovo. Byla svatba. A já byla konečně šťastná.

Jednou ale ke mně přiběhl bratr Jónatan. S hrůzou mi vyprávěl o tom, jak otec opět chtěl nechat Davida usmrtit. Tentokrát to ani nechtěl maskovat bojem ani zradou. S otcem prý hovořil. Snažil se mu otevřít oči, aby neměl Davida za nepřítele, vždyť mu Bůh žehná a chrání ho. A tím je v bezpečí celý náš dům i všechen Boží lid. Na chvíli to pomohlo. Nebýt toho, že byla opět válka s Pelištejci, otec by jej snad nakonec „dostal“. Je to zvláštní. David byl snad v bitvě ve větším bezpečí než v našem královském domě.

Už to vypadalo, že si otec nechá říci. David opět hrál a zpíval, když tu po něm opět hodil kopím. David uhnul a utekl. Jel přímo ke mně do mé náruče. Vidím z okna, že k domu přichází vojáci, aby drželi u domu stráž. Znám ty otcovy vojáky. Tváří se jako hlídači, ale jsou to zabijáci. Stačili jsme se jen pevně a krátce obejmout. Spustila jsem z okna provaz, aby můj milovaný David uprchl. Ach, jak je to těžké, zrazovat otce, a přitom chránit svou lásku. Když se David spouštěl po laně do příkopu u paláce, připadala jsem si jako nevěstka Rachab v Jerichu, která takto zachraňovala Jozua před dopadením. A říkala jsem si pro sebe, zrazuji také svůj dům… nebo jej chráním?

Do postele jsem nastražila domácí bůžky, aby to vypadalo jako postava muže. V tom vojáci vylomili dveře, vpadli do ložnice a rozbodali naše manželské lože. V zádech jim šel rázným krokem otec. Ale když rozházel prostěradla, vyprsknul zlostí: „Zradila jsi mne, dcero! Co si to dovoluješ, takto obelstít otce a krále?“ Nemohla jsem skoro mluvit, jen jsem vyhrkla: „Otče, vyhrožoval mi smrtí, jestli jej prý nepustím. To bys chtěl přijít o svou milovanou dceru?“ V tu chvíli se ve mne něco zlomilo. Ne, to už není můj otec. Musím chránit tento dům třeba i lží a lstí.

David utekl k proroku Samuelovi. Přišli tam vojáci, že ho zabijí, ale upadli do vytržení, že padli na zem a klepali se. Otec poslal další vojáky. Ti také padli do vytržení. Po nich zase další. Nezbylo mu než tam jít sám. Když tam přišel, hledal ho. A když ho našel, upadl i on do vytržení. Strhl ze sebe zbroj i šaty a celý den a celou noc ležel nahý. Dočista jako kdysi opilý Noe.

A tak to šlo den za dnem. Otec se snažil Davida dostihnout a polapit, ale láska a oddanost mne a Jónatana byla vždy o krok napřed. Rozhodli jsme se, že budeme chránit náš dům. A co jsme

nezvládli my, to vykonal Hospodin.

Otázky k rozhovoru:

- Myslíte, že bylo správné, že Míkal šla proti vlastnímu otci?
- Jak byste se rozhodli vy, kdybyste museli volit mezi poslušností rodiči a ochranou nevinného?
- Co znamená „láska je odvaha“ v dnešní době?

Dovětek pro starší děti

1. Zbytek cesty do Jeruzaléma nesou truhlu s Desaterem v rukou, jsou to vzpomínky na putování pouští. David „poskakuje před Hospodinem ze vší síly“ oblečen trochu jako kněz.
2. Míkal se v Jeruzalémě dívá z královského paláce a přijde jí to trapné. Pohrdne Davidem.
3. David umístí truhlu na místo určení (prozatímní stan), obětuje a požehná všemu lidu. Všechny podělí chlebem, datlovým a rozinkovým koláčem. Požehná i svému domu.
4. Míkal vyjde vstříc a Davidovi vyčiní „pro oči otrokyň se odhaloval jako nějaký blázen“.
5. David klidně odpovídá: „Před Hospodinem, který mě vyvolil místo tvého otce a místo celého jeho domu a ustanovil mě vévodou, před Hospodinem jsem tak dováděl. I když budu ještě více zlehčován a budu maličký i ve svých očích, budu vážen právě u těch otrokyň, o kterých jsi mluvila.“
6. Míkal nebude vychovávat budoucího prince – krále. Budoucnost bude patřit jinému.

Moje vyprávění by mohlo skončit krásně – že jsem Davida milovala a zachraňovala mu život. Čas plynul. David se stal králem, tak jak to Hospodin zamýšlel. Dobyl město Jeruzalém a učinil z něj hlavní město království. A já? Byla jsem královnou, jak jsem byla vychována.

Po letech, když David přivedl do Jeruzaléma schránu smlouvy – tu nejposvátnější truhlu s Mojžíšovým zákonem uvnitř, a kde spočívala Boží přítomnost – tančil radostí před Hospodinem. Nesli ji v rukou. Skákal, zpíval, nevšímal si, že je král, nevšímal si, co si kdo pomyslí. Byla to jeho čistá radost. Tímto průvodem také vzpomínal na časy, kdy náš lid putoval pouští a Hospodin svůj lid vedl a ochraňoval. Neměl tehdy nic, ani vojáky, ani města, hrady a krále. Stačilo být před Bohem upřímný.

Truhlu umístili do prozatímního stanu, než bude postavený chrám. David obětoval Hospodinu a požehnal všemu lidu. Všechny podělil chlebem, datlovým a rozinkovým koláčkem. Požehnal i svému domu.

Ale já? Já jsem se na něj dívala z okna. A místo radosti jsem cítila pohrdání. Vyšla jsem mu vstříc. „Tak takhle má vypadat král? Tancuje jako obyčejný prostý muž, odhaluje se před lidmi

i služkami jako nějaký blázen?“ V srdci jsem jím pohrdla. Možná jsem ho chtěla zase ochránit (před posměchem). Možná jsem v sobě nezapřela výchovu princezny. Možná jsem se bála, aby si lidé Davida nepřestali vážit, jako kdysi mého otce.

A to byla moje chyba. Nechápala jsem, že před Bohem jsme si všichni rovni – král i obyčejný člověk. Že před Bohem nejde o důstojnost a postavení, ale o čisté srdce. David mi také klidně odpověděl: „Před Hospodinem, který si mne vyvolil místo tvého otce, jsem dováděl. I když budu ještě více zlehčován a budu maličký i ve svých očích, budu vážen právě u těch otrokyň, o kterých jsi mluvila.“

David, král, jak se patří, měl pravdu. Velikost krále se pozná podle toho, že si jej váží i nejposlednější otrokyně. Pokora před Bohem je přitom důležitá. A tak na mne dolehla tíha – už nikdy jsem neměla děti. Moje jméno zůstalo navždy spojeno s láskou, která jednou zachránila, ale také s pýchou, která se uzavřela radosti. Nemohla jsem pro království vychovat dalšího krále.

- Dovedete pochopit, proč Míkal nesouhlasila s Davidovým průvodem? Pochopili byste správně tuto situaci?
- Co je podle vás důležitější – jak vypadáme před lidmi, nebo jak upřímní jsme před Bohem?

Aktivita

Je možné na vyprávění navázat pečením chlebových bochánků či koláčků (datlový a rozinkový – viz recepty na internetu). Pokud ve sborové kuchyňce není sporák a trouba, lze si přinést domácí pekárnu. Děti mají za úkol koláčky dát rodičům z lásky. Těsto je dobré připravit předem a jen s dětmi koláčky vytvořit a upéct.

Je možné navázat vyráběním přáníčka pro své rodiče, ve kterém by jim sdělili, že je mají rádi. Se staršími dětmi můžeme pracovat s textem přání tak, aby v něm byla obsažena přítomnost poznání, že za příběhem lásky jejich rodičů je Pán Bůh a že z toho žijí další lidé (minimálně děti).

U starších dětí je možné přinést knihu: Jostein Gaarder: *Dívka s pomeranči.* Praha, Albatros 2004 a doporučit ji ke čtení. Základním motivem knihy je příběh zamilování a lásky otce, který o příběhu manželství píše prostřednictvím dopisu svému synovi v době, kdy sám umírá na rakovinu. Syn si dopis má přečíst na své patnácté narozeniny, aby jej tento příběh „nesl“ dál do vlastní dospělosti, a tak nezapomněl, kdo je a odkud pochází.

Liturgie

Písně

Písnička díků (HA 8); *Proč svítí sluníčko* (HA 3); *Veselý chvalozpěv* (Svítá 161); *Poutník a dívka* (Svítá 163); *Kdo mě z pout mých* (Svítá 147); *Kdo na kolenou klečí* (Svítá 148); *Oči jsi mi dal* (Svítá 232); *Odpusť* (Svítá 233); *Stárne láska jako víno* (Svítá 312); *Víru nám dej* (Svítá 372); *Mezizpěv* (Svítá 481)

Biblický text k zapamatování

Před Hospodinem jsem tak dováděl. I když budu ještě více zlehčován a budu maličký i ve svých očích, budu vážen právě u těch otrokyň, o kterých jsi mluvila. (2 Sam 6, 21n)

Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat. (Mt 4,10b)

Rituál

Chytit se za ruce, vytvořit kruh, zazpívat krátkou píseň (*Každý den* [Svítá 447]; *Ubi caritas* [Svítá 467]) a poslat si stisk ruky dokola.

Okénko do bohoslužeb

Pozvat děti dopředu a zeptat se jich, jestli vědí, jak se jejich rodiče seznámili a zamilovali se do sebe. O tom si budou povídat v nedělce, ale teď je možnost se zeptat naopak starších ze shromáždění, kteří mohou příběh svých rodičů vyprávět. Může zde nastat zajímavý mezigenerační rozhovor a děti se mohou něco pěkného a zajímavého dozvědět od starších ze sboru.

Je možné přinést nějaké dva předměty, které k sobě patří, i když jsou zpočátku zvlášť. Ale když obě části do sebe zapadnou, stanou se předmětem, který je k něčemu užitečný a druhým slouží (nápad?).

Modlitba

(Je možné se vrátit k obrazu domu a propojit jej s modlitbou.)

Pane Bože, děkujeme ti za příběh Míkal a Davida. Děkujeme ti za domov, ve kterém společně žijeme. I když v něm není všechno dokonalé, držíme ho tím, že si odpustíme a navzájem se držíme. Prosíme, uč nás milovat tě celým srdcem – odvážně, věrně i pokorně. Ochraňuj nás před pýchou a pohrdáním druhými. S pokorou tě prosíme za lidi, kteří jsou doma i sami se sebou nespokojení. Prosíme za domovy, kde jsou napětí a hádky. Dej, ať dokážeme druhému porozumět a povzbudit ho, když je smutný. Amen.

Ženy v Bibli

Biblický odkaz (kat)

1. Samuelova 18–19

2. Samuelova 6